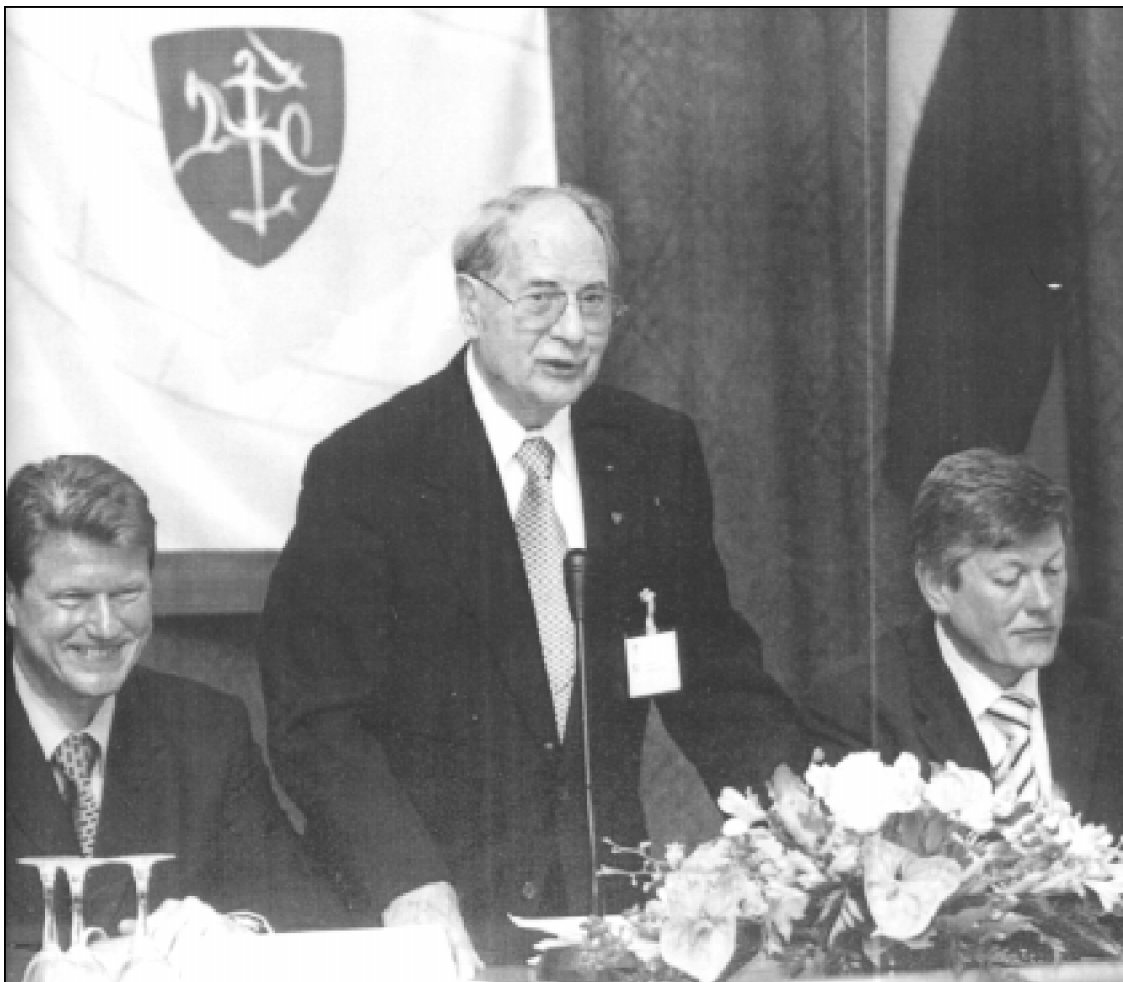

Pasaulio Lietuvių Bendruomenės XI Seimo iškilmingame atidaryme Lietuvos Respublikos Seimo III rūmų salėje liepos 8 d. kalba PLB pirmininkas Vytautas Kamantas, šalia Lietuvos Respublikos prezidentas Rolandas Paksas ir Lietuvos Respublikos Seimo pirmininkas Artūras Paulauskas.

Džojos Gundos Barysaitės nuotr.

PREZIDENTAS R. PAKSAS DAR SYKĮ PAKARTOJO REMIĄS UŽSIENIO REIKALŲ MINISTRĄ

Vilnius, rugpjūčio 28 d. (ELTA). “Absoliučia netiesa” prezidentas Rolandas Paksas pavadino pasigirdusius teiginius, esą “diplomatų skandalo” veikėjai rado užtarimą Prezidentūroje. Valstybės vadovas taip pat pareiškė pritarius užsienio reikalų ministro žingsniams, kai susikompromitavę diplomatai buvo atleisti iš užimamų pareigų. Apie tai valstybės vadovas kalbėjo, duodamas interviu Lietuvos radijui. Pasak prezidento, toks žingsnis, kai susikompromitavę pareigūnai atleidžiami iš pareigų, o ne tyliai išsiunčiami kur nors į kitą ambasadą, yra “sunksnis, bet teisingesnis”.

Vadinamasis “diplomatų skandalas” kilo liepos pabaigoje. Gavęs iš Valstybės saugumo departamento medžiagą, pagal kurią septyni Užsienio reikalų ministerijos Konsulinio departamento darbuotojai, tarp jų ir departamento vadovas, neteko teisės dirbti su valstybės paslaptimis, užsienio reikalų ministras Antanas Valionis pareikalavo jų atsistatdinimo. Naują atspalvį “diplomatų skandalas” įgavo rugpjūtį po to, kai dalis iš atleistų diplomatų kreipėsi į teismą, prašydami sugrąžinti juos į buvusias pareigas, esą jie buvę pri-

versti atsistatydinti darant psichologinį spaudimą.

Šis diplomatų žingsnis, po to sekusi artimos Prezidentui liberalų demokratų partijos kritika užsienio reikalų ministrui paakino prielaidas, esą susikompromitavę pareigūnai rado užtarimą Prezidentūroje. Kaip sakė prezidentas, užsienio reikalų ministras A. Valionis “padarė teisingą žingsnį, artimiausiu metu vykstantys procesai tai patvirtins”. R. Paksas dar kartą pakartojo savo principinę poziciją, jog susikompromitavusiems pareigūnams ne vieta valstybės tarnyboje.

Liberalų demokratų partijos nuostatą apie užsienio reikalų ministro atsakomybę už padėtį ministerijoje presiden-

tas pavadino “partijos požiūriu”, kurį gali turėti kiekviena politinė organizacija. Valstybės vadovas taip pat pastebėjo, kad susidaryti tikslią poziciją apie “diplomatų skandalą” sunku, nes visuomenė stokoja informacijos. Su VSD medžiaga apie konsulų veiklą susipažins Prezidento patarėjas užsienio politikos klausimais Alvydas Medalinskas. Patarėjo asmenine nuomone, ši medžiaga turi būti paviešinta, taip užkertant kelią politinėms spekuliacijoms. Prezidentūroje gauti dviejų iš 7 atleistųjų diplomatų pareiškimai. Pareiškimuose buvę Sankt Peterburgo gen. konsulato darbuotojai Gintaras Ronkaitis ir Darius Ryliškis teigia esą nekalti.

KELIONIŲ Į KARALIAUČIŲ PROBLEMA VISIŠKAI IŠSPRĘSTA

Voronežas, rugpjūčio 28 d. (ITAR-TASS-ELTA). Valstybės Dūmos komiteto pirmininkas Dmitrijus Rogozinas mano, kad Rusijos piliečių kelionių į Karaliaučių ir atgal tranzitu per Lietuvą problema visiškai išspręsta.

Per spaudos konferenciją Voroneže RF prezidento specialusis atstovas Karaliaučiaus srities problemoms pranešė, kad Rusijos gyventojai, norintys vykti į Karaliaučių ir atgal, pateikę pasą gali įsigyti bilietus šešiuose šalies miestuose, kur formuojami tokie traukiniai. Be to, pensininkai ir vaikai gali iš Maskvos ir Sankt Peterburgo tik už 990 rublių nusikristi į Karaliaučių ir atgal. “Tai ypač svarbu, kadangi 70 procentų Karaliaučiaus srityje gyvenančių vaikų nė karto nebuvo didžiojoje Rusijoje”, - pažymėjo D. Rogozinas.

A. VALIONIS - “ŠIAURĖS-BALTIJOS 8” UŽSIENIO REIKALŲ MINISTRŲ PASITARIME

Vilnius, rugpjūčio 28 d. (ELTA). Užsienio reikalų ministras Antanas Valionis Rygoje dalyvavo Šiaurės ir Baltijos šalių užsienio reikalų ministrų susitikime “Šiaurės-Baltijos 8”.

Šiame susitikime buvo diskutuojama apie Baltijos jūros regioninio bendradarbiavimo ateitį po Europos Sąjungos plėtros, aptarti Konvento dėl ES ateities rezultatai ir pasiruošimas tarpvyriausybinei konferencijai, priimsiančiai galutinius sprendimus dėl organizacijos institucijų reformos.

Ministrai įvertino saugumo politikos aspektus po NATO plėtros ir padėtį Artimuosiuose bei Vidurio Rytuose, kalbėjo apie ES bendradarbiavimo su kaimyninėmis šalimis iniciatyvų - Šiaurės matmens politikos ir Naujųjų kaimynų iniciatyvos - geresnio įgyvendinimo būdus. Jie apžvelgė ir regioninio bendradarbiavimo organizacijų - Baltijos Jūros Valstybių Tarybos, Šiaurės Ministrų Tarybos ir Baltijos Ministrų Tarybos - bendradarbiavimo pagal formulę “Šiaurės-Baltijos 8” galimybes ateityje.

A. Valionis taip pat lankėsi Rygos lietuvių vidurinėje mokykloje. Ši mokykla buvo įkurta 1991 metais. Vidurinės mokykloje įstaigos statusas jai suteiktas 2000 metais. Tai yra vienintelė lietuviška vidurinė mokykla Latvijoje, kurioje mokosi maždaug 200 mokinių. Dalis jų yra latviai ir rusai.

PREZIDENTUI SKIRIAMUOSIUS RAŠTUS ĮTEIKĖ NAUJASIS JAV AMBASADORIUS

Vilnius, rugpjūčio 26 d. (ELTA). Prezidentui Rolandui Paksui skiriamuosius raštus įteikė naujasis JAV ambasadorius Lietuvoje Stephen D. Mull. 45 metų karjeros diplomatas S.D. Mull JAV ambasados Lietuvoje vadovo poste pakeitė kadenciją baigusį ambasadorių John Tefft.

Stephen D. Mull JAV aukštesniojoje užsienio tarnyboje turi ir ministro patarėjo rangą. Prieš paskyrimą Lietuvoje jis ėjo ambasatoriaus pavaduotojo pareigas Džakartoje, Indonezijoje, yra dirbęs konsulu ir politikos pareigūnu JAV ambasadose Bahamuose, Lenkijoje ir Pietų Afrikoje. Karjerą JAV užsienio tarnyboje jis pradėjo 1982-aisiais. Prieš paskyrimą Džakartoje jis dirbo JAV Valstybės departamento operacijų centro direktoriaus pavaduotoju, JAV ambasados Varšuvoje politikos patarėju, Pietų Europos reikalų biuro direktoriumi bei JAV Valstybės departamento vykdančiojo sekretoriaus pavaduotoju.

Ambasadorius S.D. Mull gimė 1958 m. balandžio 30 d. Pensilvanijos valstijoje. 1980-aisiais jis baigė JAV Georgetown universiteto tarptautinės politikos bakalauro studijas. Jis ir ponia Cheri Stephan augina aštuonerių metų sūnų Ryan.

ATŠAUKĖ SUSITIKIMĄ SU BALTIJOS ŠALIŲ PARLAMENTŲ VADOVAIS

Klaipėda, rugpjūčio 26 d. (ELTA). Karaliaučiaus srities Dūmos pirmininkas Vladimiras Nikitinas, turėjęs dalyvauti Lietuvos pajūryje vykstančiame Baltijos ir Šiaurės valstybių parlamentų pirmininkų forume, atšaukė savo numatytą susitikimą su parlamentų vadovais. Pasak Seimo ryšių su visuomene skyriaus, po to, kai Seimo pirmininkas Artūras Paulauskas inicijavo diskusiją apie Rusijos numatomą eksploatuoti naftos telkinį D6, buvo gautas pranešimas, jog V. Nikitinas neatvyks į Nidą. Renginio darbotvarkėje buvo numatytas jo pranešimas apie Karaliaučiaus srities plėtojimą po ES naujausio plėtros etapo.

Seimo pirmininkas A. Paulauskas Palangoje vykstančiame Baltijos ir Šiaurės valstybių parlamentų pirmininkų susitikime atkreipė dėmesį į Baltijos jūroje Rusijos numatomo eksploatuoti naftos telkinio D6 keliamas ekologines problemas ir paragino parlamentų vadovus susirūpinti tuo. Jis pakvietė bendradarbiauti kalbantis tuo klausimu su Rusija. “Tikiu, kad mes drauge galėtume paraginti Rusijos pusę, kad pradėtų realų bendradarbiavimą su visomis susijusiomis pusėmis - tiek su Lietuva, tiek su UNESCO, tiek su visu Baltijos regionu. Juk Baltijos jūra, kuri skalauja mūsų valstybių krantus, - tai visų mūsų turtas, taigi ekologinės katastrofos atveju žalą pajustume mes visi”, - sakė A. Paulauskas.

Kultūrinių darželių popietė City Greenhouse (Cleveland, OH) 2003 m. sausio 6 d.

LIETUVIŲ KULTŪRINIAI DARŽELIAI

Vincas Apanius

Lietuvių kultūriniai darželiai gražėja. Darželių priežiūrai sudarytas komitetas, kuriam vadovauja amerikietė lietuvaitė Patricia Botirius-Carroll. Ji pati susirado Lietuvių kultūrinių darželių draugiją ir įsijungė į jos veiklą. Sveikiname Patricia ir linkime jai sėkmės. Darželių priežiūros komitetą sudaro jo vadovė Patricia Botirius-Carroll ir Rita Matienė, Salomėja Šukienė, Gidonė Steponavičienė ir Jurgis Šenbergas.

Pagerinimo darbai prasidėjo praeitą rudenį, kai seni, peraugę augalai, daugiausia žemaūgiai krūmeliai, buvo profesionaliai sugrupuoti. Tai praturtino bendrą darželių vaizdą.

Darželių priežiūra visuomet buvo labai aktuali problema. Buvo laikotarpis, kada mūsų pensininkai mielai talkino darželių priežiūros darbuose, t.y. žemės paruošimu gėlių sodinimui, gėlių sodinimu ir po to jų priežiūra ir palaistymu, piktžolių išravėjimu bei švaros palaikymu ant laiptų ir aikštelėse. Žolynų priežiūra rūpinasi miesto darbų įstaiga, bet krūmų apiforminimas bei karpymas priklauso mums. Taigi, yra nemažai darbo norint išlaikyti gražų darželių vaizdą.

Savanorių gretoms retėjant, menkėjant sveikatai ir dėl amžiaus, laikui bėgant ši talka visai užsibaigė. Tada darželių priežiūros darbams teko sam-

dyti studentus, kaip pigią darbo jėgą.

Šiuo metu jau vyksta įvairūs pagerinimo darbai - re-

Lituanistinės mokyklos mokiniai 2003 m. gegužės 2 d. aplankė darželius. V.Apaniaus nuotraukos

Dr. Algimantas LIEKIS

MES - LIETUVIAI: KOVOS IR VILČIŲ METAIS

(1988 - 1990 M.)

XVII

“Ekstremistiškai nusiteikę elementai LSSR AT deputatų atžvilgiu griebėsi moralinio spaudimo ir grasinimų reikalaudami sušaukti neeilinę LTSR AT sesiją. [...] Tačiau prokuratūros ir vidaus reikalų organų darbuotojai nesiima priemonių kaltininkus patraukti įstatymo numatyton atsakomybėn.

Nemaža atvejų, kai darbo metu organizuojami piketai, parašų rinkimai ir kitokios masinės priemonės. [...] Pareigūnai nuolaidžiauja tvarkos laužytojams. [...] Siūlau:

[...] 3. Sustiprinti darbo įstatymų laikymąsi įstaigose, įmonėse ir organizacijose, sustiprinti prokurorinę priežiūrą. Taikyti [...] nuobaudų įvairias formas tų pareigūnų atžvilgiu, kurie nuolaidžiauja darbo drausmės pažeidėjams. [...]

4. Apie kiekvieną ekstremistų išpuolį prieš deputatus, partinius ir tarybinius darbuotojus nedelsiant informuoti LTSR prokurorą [...]

Nerimo ir kiti nomenklatūrininkai. 1988 m. gruodžio 19 d. grupė jų - **LSSR valstybės**

saugumo komiteto pirmininkas E.Eismuntas, Vyriausiosios valstybinių paslapčių spaudoje saugojimo valdybos prie LSSR MT pirmininkas A.Brazaitis ir Lietuvos respublikos karo ir darbo veteranų tarybos pirmininkas K.Kairys rašo LKP CK: “[...] spaudoje gausėja publikacijų, tendencingai iškreipiančių revoliucinius procesus respublikoje, ypatingai pokario įvykius, smerkiančių ir kompromituojančių to meto partinius ir tarybinius darbuotojus, aktyvistų veiklą. Ypač atkakliai siekiama sukompromituoti Didžiojo Tėvynės karo veteranus, liaudies gynėjų būrių kovotojus, vaizduojant šios kovos dalyvius tautos atplaišomis bei kriminaliniais nusikaltėliais. [...] Įsidėmėtina, kad vietinių laikraščių darbuotojai neretai teigia, kad respublikiniai spaudos organai “Literatūra ir menas”, “Gimtas kraštas”, “Kauno tiesa” ir netgi “Tiesa” yra jų orientyras publikuojant anksčiau minėto pobūdžio medžiagą. [...] Minėti ir daug neminėtų faktų ryškiai parodo, kaip anti-

valstybiniai ir nacionalistiniai elementai, prisidengę demokratijos ir viešumo lozungais, pasinaudoję kai kurių spaudos darbuotojų neprincipingumu, bando destabilizuoti politinę padėtį respublikoje, diskredituoti ir įbauginti Tarybų valdžios šalininkus, suformuoti visuomenėje, ypatingai jaunimo sluoksniuose, pažiūrą, kad Tarybų valdžia Lietuvoje yra neteisėta, prievartos būdu priimesta, kad respublika yra rusų okupuota, kad tikrieji Lietuvos patriotai - ne tarybiniai aktyvistai, bet kiti asmenys, kovoję ir dabar kovojantys už “laisvą ir nepriklausomą” Lietuvą.

Pateikti faktai byloja, kad kai kurių partijos miestų ir rajonų komitetai prarado vadovavimą savo spaudos organams, suteikė jų puslapius priešiškomis socializmui idėjoms propaguoti. Manome, jog vienpusiškas faktų ir laiškų parinkimas ir pateikimas dezinformuoja visuomenę, daro neigiamą poveikį jaunajai kartai, iškreipia kovos paaštrėjimo priežastis respublikoje pokario metais. [...]

Steigiamojo Sąjūdžio suvažiavime okupuotos Lietuvos LKP CK ir vyriausybės nariai: Vytautas Astrauskas, Vytautas Sakalauskas, Algirdas Brazauskas, Stanislovas Giedraitis, Lionginas Šepetys, Vladimiras Beriozovas, Kęstutis Zaleckas.

Prašome Centro Komitetą operatyviai pertvarkyti politinį-organizacinį darbą spaudos ir kituose masinės informacijos organuose, sustiprinti drausmę redakcijose, griežtai pareikalausti iš ten dirbančių komunistų principingos pozicijos persitvarkant socialistinių vertybių ir demokratijos pagrindu.”

Beje, panašių atvejų būta ir anksčiau, net griebiantis smurto. Tad dar apie tai.

Vasario 16-osios 70-mečio minėjimo slopinimas

1988 m. lietuvių tauta rengėsi pažymėti Lietuvos Nepriklausomybės Akto pasirašymo 70-meį. Tokiam pat savo jubiliejui rengėsi ir sovietinė ka-

Kęstutis Šukys, vicepirm. Patricia Botirius-Carroll, išdininkė Ada Stungienė, reikalų vadovė Gidonė Steponavičienė, narių vedėja Rita Matienė, specialus patarėjas Vincas Apanius ir nariai Nijolė Kersnauskaitė, Paulina Mašiotienė, Vytautas Matas, Salomėja Šukienė, Jurgis Šenbergas ir Aldona Zorskienė.

Tradicinė šių metų Lietuvių kultūrinių darželių vakaronė įvyko rugpjūčio 23 d. Judson Manor pokylių salėje. Visi dalyviai galėjo pasivaišinti skaniais užkandžiais ir vėsiais gėrimais, dalyvauti gausioje loterijoje ir pasidžiaugti gražia menine programa.

(Bus daugiau)

